

Handelsbankens delårsrapport januari – juni 2002

Sammanfattning

- Resultatet uppgick till 5 360 mkr (6 005)
- Räntenettot steg med 9 % till 7 025 mkr (6 464)
- Kreditförlusterna fortsatt låga, 100 mkr (+ 65)
- Verksamheten i Storbritannien drivs från halvårsskiftet som egen regionbank
- Övervärdena i pensionsstiftelsen/pensionskassan uppgick till mer än 5 mdkr

Resultatet 5,4 mdkr

Resultatet uppgick till 5 360 mkr (6 005), vilket gav en räntabilitet på 15,9 % (20,9). För helåret 2001 var räntabiliteten 18,4 %. K/I-talet (kostnader/intäkter) före kreditförluster blev 50,4 % (45,2) och efter kreditförluster 51,3 % (44,6). I januari 2002 ombildades Handelsbanken Liv till ett vinstutdelande bolag från att ha varit drivet i ömsesidig form. Därmed konsoliderades bolaget in i koncernens resultat. Detta påverkade koncernens K/I-tal negativt. K/I-talen var, exklusive effekten av ombildningen, 49,1 % respektive 50,0 %. Resultatet per aktie uppgick till 5,65 kr (6,59), för rullande 12-månadersperiod 11,05 kr (12,91) och för helåret 2001 11,99 kr. Andra kvartalet 2002 var det tredje kvartalet i rad med ökande resultat. Räntabiliteten under andra kvartalet uppgick till 16,5 %.

Intäkterna fortsatte att öka

Intäkterna ökade med 2 % till 11 002 mkr (10 837). Räntenettot steg med 561 mkr till 7 025 mkr (6 464), en förbättring med 9 %. Utlåningen till allmänheten uppgick till 806 mdkr (762), en uppgång med 6 %. Från årsskiftet ökade utlåningen till allmänheten med drygt 6 mdkr. I årsskiftessiffran ingick utlåning till Riksgäldskontoret, vilket inte var fallet vid halvårsskiftet. Exklusive denna steg utlåningen till allmänheten under första halvåret med drygt 2,5 % eller 20 mdkr. Förbättringen av räntenettot berodde i allt väsentligt på större affärsvolym.

Såväl provisionsnettot som tradingnettot minskade, 1 % respektive 28 %. De aktiemarknadsrelaterade provisionerna gick ned med cirka 250 mkr medan betalningsprovisioner och ut- och inlåningsprovisioner växte. Lägre volymer, huvudsakligen i aktiehandeln, låg bakom nedgången i tradingnettot. I tradingnettot redovisas också det finansiella resultatet från Handelsbanken Liv, d v s det över- eller underskott som uppkommer efter det att försäkrings-tagarna fått den garanterade avkastningen. Genom den negativa utvecklingen på framförallt aktiemarknaden uppstod ett underskott på 87 mkr (0).

Handelsbanken

Omkostnaderna uppgick till 5 542 mkr (4 897), en ökning med 13 %. Förvärven av SPP och Midtbank samt konsolideringen av Handelsbanken Liv påverkade kostnadsjämförelsen mellan åren. Exkluderas effekterna av dessa samt effekten av en försvagad svensk valuta, var den underliggande kostnadsökningstakten sjunkande och uppgick till 4,8 %. Merparten av denna berodde på högre kostnader för IT och öppnandet av nya kontor utanför Sverige, huvudsakligen i de övriga nordiska länderna. IT-kostnaderna uppgick till 1 444 mkr (1 226). Medelantalet anställda uppgick till 9 763 (8 898). Av ökningen svarade Midtbank och Handelsbanken Liv för 486 personer. Antalet anställda i koncernen minskade med 91 personer från årsskiftet till halvårsskiftet.

Fortsatt mycket låga kreditförluster

Kreditförlusterna var på en fortsatt mycket låg nivå och uppgick till 100 mkr jämfört med nettoåtervinningar på 65 mkr föregående år. Andelen osäkra fordringar i förhållande till utlåningen sjönk till 0,25 % (0,37). Volymen övertagna panter uppgick till 169 mkr (135).

Kapitaltäckning, återköp och rating

Koncernens kapitaltäckning var 9,4 % (9,3). Primärkapitalrelationen steg och uppgick till 6,3 % (5,9).

Handelsbanken fick av bolagsstämman i april 2002 bemyndigande dels att köpa tillbaka högst 20 miljoner aktier fram till bolagsstämman 2003 dels att, om det bedöms lämpligt, sälja redan återköpta aktier i syfte att finansiera förvärv. Handelsbanken har inte köpt tillbaka några aktier under året.

Handelsbankens rating var oförändrad hos samtliga tre ratinginstitut. I mitten av april ändrade Standard & Poor's sin sk "outlook" för Handelsbankens rating från "stabil" till "positiv".

Storbritannien bankens elfte regionbank

Vid halvårsskiftet bröts verksamheten i Storbritannien ut ur Handelsbanken Markets och verksamheten drivs nu som bankens elfte regionbank. Regionbanken har 8 kontor varav 2 öppnades under året.

Handelsbanken förstärkte SPP:s kapitalbas

Utvecklingen på aktiemarknaden urholkade SPP:s kapitalbas. I slutet av juli emitterade SPP ett evigt förlagslån om totalt en miljard kronor till Handelsbanken. Därefter har aktiemarknaden fortsatt att utvecklas negativt och banken har ställt i utsikt att bevilja SPP ytterligare förlagslån, i den mån detta bedöms lämpligt. Handelsbankens nyckeltal påverkas inte av dessa transaktioner. För Handelsbanken Liv finns i nuläget inte någon anledning att förstärka kapitalbasen. När bolaget omvandlades till ett vinstutdelande bolag kapitaliserades det så att det skulle kunna klara såväl finansiella påfrestningar som att expandera, utan att behöva stärka sin kapitalbas.

Handelsbankens pensionsstiftelse och pensionskassa

Handelsbankens pensionsstiftelse/pensionskassa hade vid halvårsskiftet tillgångar på totalt 16,3 mdkr. Den totala pensionsskulden var vid samma tidpunkt 11,2 mdkr. Det innebär att övervärdena var mer än 5 mdkr.

Handelsbanken

Optioner, bonus och andra förmåner

Belöningsssystem inom företag har diskuterats ingående under våren och sommaren. Det finns därför anledning att påminna om hur Handelsbanken ser på olika typer av belöningsssystem.

Av Handelsbankens totala personalkostnader var 3,8 % (8,9) resultatbaserad ersättning. Resultatbaserad ersättning återfinnes enbart inom Markets, Securities och Kapitalförvaltningen. Inom dessa områden följer Handelsbanken den praxis som finns på respektive marknad. Handelsbankens koncernledning har ersättning i form av fast lön och det finns således inga andra inslag av resultatbaserade ersättningar än nedan beskrivna syntetiska optioner.

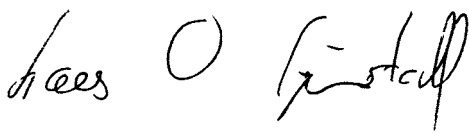
I oktober 1999 erbjöd Handelsbanken ledande befattningshavare, kontorschefer och andra nyckelpersoner att köpa så kallade syntetiska optioner. Drygt 86 % av de personer som erbjöds att köpa optioner tecknade sig för totalt 3,85 miljoner optioner. Eftersom det är syntetiska optioner leder programmet inte till någon utspädning av nuvarande aktieägars innehav. Optionsprogrammet gjordes på marknadsmässiga villkor. Optionspriset fastställdes av en extern fondkommissionär till 11 kronor per option vid lösenpriset 178:50. Varje medarbetare, som tecknade sig för optioner, betalade således kontant 11 kronor per option. Optionernas löptid är t o m 25 november 2004. Kostnaderna för optionsprogrammet redovisas årligen i årsredovisningen. Kostnaden, som huvudsakligen avser en kurssäkkring vilken täcker såväl upp- som nedgång av kursen på Handelsbankens aktie, var vid halvårsskiftet 2,1 mkr (4,2).

En väsentlig del i Handelsbankens belöningsssystem är stiftelsen Oktogonen. Om Handelsbankens räntabilitet överstiger genomsnittet för övriga börsnoterade banker i Norden och utdelningen till aktieägarna i Handelsbanken inte sänks, kan banken sätta av ett belopp till Oktogonen. Detta sker efter beslut i bankens styrelse. Alla heltidsanställda får samma belopp, d v s tilldelningen är inte relaterad till andra ersättningar eller till vilken befattning respektive anställd har. Utbetalning sker i samband med pensionering. Sedan detta vinstandelssystem skapades i början av 1970-talet har principerna för tilldelning varit oförändrade. I slutet av juni 2002 var värdet av en full andel, d v s den andel som tillkommer någon som varit anställd i banken sedan systemet startade, drygt 3,8 mkr.

Handelsbanken uppmärksammas av internationell fackpress

Handelsbanken utsågs av tidskrifterna Euromoney och The Banker till bästa bank i Norden inklusive Baltikum respektive bästa bank i Sverige. Det är andra året i rad dessa tidskrifter utser Handelsbanken till den bästa banken. Det är alltid tillfredsställande med denna typ av uppmärksamhet. Det avgörande för banken är emellertid inte att få utmärkelser från tidningar utan att vara banken med de mest nöjda kunderna. Handelsbanken har, sedan oberoende mätningar av kundnöjdhet påbörjades i Sverige, haft mer nöjda kunder än de övriga storbankerna i Sverige. Under hösten kommer oberoende mätningar av kundnöjdhet i fyra nordiska länder att genomföras.

Stockholm den 20 augusti 2002

Lars O Grönstedt
Verkställande direktör och koncernchef

Handelsbanken

Ytterligare information lämnas av:

Lars O Grönstedt, koncernchef

telefon: 08 – 22 92 20

e-post: lagr03@handelsbanken.se

Lennart Francke, chef för Ekonomiavdelningen

telefon: 08 – 22 92 20

e-post: lefr01@handelsbanken.se

Lars Lindmark, chef för Informationsavdelningen

telefon: 08 – 701 10 36

e-post: lali12@handelsbanken.se

Bengt Ragnå, chef för Investor Relations

telefon: 08 – 701 12 16

e-post: bera02@handelsbanken.se

Delårsrapport för tredje kvartalet 2002 publiceras den 22 oktober 2002.

Handelsbankens delårsrapporter m m finns tillgängliga på Internet

(<http://www.handelsbanken.se/ir>)

Handelsbanken

Koncernens resultaträkning

Resultaträkningen på sid 22 är upprättad enligt Finansinspektionens föreskrifter. För att tydligare åskådliggöra rörelsens utveckling redovisas resultaträkningen nedan med de olika intäktsslagen exklusive det som genereras i tradingverksamheten. Under rubriken "Tradingnetto" redovisas "Nettoresultat av finansiella transaktioner" (aktie-, ränte- och valutarelaterat) samt tradingrelaterade intäkter från övriga intäktsslag. Resultatbaserade personalkostnader redovisas separat. Försäkringsrörelsens resultat har fördelats på respektive intäktsslag enl not 5, sid 24. Andelar i intresseföretags resultat återfinns under rubriken "Övriga intäkter".

mkr	Jan-jun 2002	Jan-jun 2001	Föränd. %	Helår 2001
Räntenetto	7 025	6 464	9	13 385
Provisionsnetto Not 1a	2 549	2 579	-1	5 028
Tradingnetto	1 049	1 462	-28	2 656
Övriga intäkter	379	332	14	585
Summa intäkter	11 002	10 837	2	21 654
Personalkostnader exkl resultatbaserade	-3 107	-2 659	17	-5 580
Resultatbaserade personalkostnader	-123	-259	-53	-338
Övriga kostnader	-2 312	-1 979	17	-4 376
Summa kostnader	-5 542	-4 897	13	-10 294
Resultat före kreditförluster	5 460	5 940	-8	11 360
Kreditförluster inkl. värdeförändring på övertagen egendom	-100	65		-152
Rörelseresultat	5 360	6 005	-11	11 208
Pensionsavräkning	-28	346		306
Skatter	-1 403	-1 798	-22	-3 202
Minoritetsintresse	-11	-11	-	-22
Periodens resultat	3 918	4 542	-14	8 290

Not till resultaträkning

mkr	Jan-jun 2002	Jan-jun 2001	Föränd. %	Helår 2001
Not 1a Provisionsnetto				
Courtage	476	590	-19	1 072
Fonder och depå	595	673	-12	1 229
Försäkringar	176	89	98	210
Betalningar	681	633	8	1 311
Ut- och inlåning	591	550	7	1 168
Övrigt	619	610	1	1 204
Provisionsintäkter	3 138	3 145	0	6 194
Provisionskostnader	-589	-566	4	-1 166
Provisionsnetto	2 549	2 579	-1	5 028

Handelsbanken

Övriga upplysningar

mkr	Jan-jun 2002	Jan-jun 2001	Helår 2001
Goodwill & immateriella tillgångar			
Ingående restvärde	9 462	4 970	4 970
Under perioden tillkommande	197	4 690	4 798
Periodens avskrivningar	-293	-215	-494
Valutaeffekt	-35	117	188
Utgående restvärde	9 331	9 562	9 462

Nyckeltal för koncernen

	Jan-jun 2002	Jan-jun 2001	Helår 2001
Räntabilitet	15,9%	20,9%	18,4%
Räntabilitet, rörelseresultat efter schablonskatt	15,6%	19,8%	17,8%
Kostnader/intäkter (K/I-tal)			
- före kreditförluster	50,4%	45,2%	47,5%
- efter kreditförluster	51,3%	44,6%	48,2%
Vinst per aktie, kr			
- januari-juni	5,65	6,59	
- rullande 12 månader	11,05	12,91	11,99
Utdelning per aktie, kr			4,50
Antal aktier, ultimo	714 746 940	714 746 940	714 746 940
- varav återköpta	21 359 525	21 359 525	21 359 525
Genomsnittligt antal utestående aktier			
- ackumulerat	693 387 415	688 986 804	691 205 879
- senaste kvartal	693 387 415	688 614 701	
Justerat eget kapital per aktie, kr	70,47	64,02	69,50
Primärt kapital	39 586	36 050	37 188
Riskvägd volym	624 860	611 961	610 769
Kapitaltäckningsgrad	9,4%	9,3%	9,9%
Primärkapitalrelation	6,3%	5,9%	6,1%
Medelantal anställda	9 763	8 898	9 239
Antal kontor i Norden, ultimo	545	539	545

Handelsbanken

Koncernens utveckling per kvartal

mkr	2002:2	2002:1	2001:4	2001:3	2001:2
Räntenetto	3 562	3 463	3 529	3 392	3 224
Provisionsnetto	1 311	1 238	1 299	1 150	1 366
Tradingnetto	424	625	662	532	649
Övriga intäkter	212	167	155	98	179
Summa intäkter	5 509	5 493	5 645	5 172	5 418
Personalkostnader exkl resultatbaserade	-1 571	-1 536	-1 472	-1 449	-1 367
Resultatbaserade personalkostnader	-70	-53	-20	-59	-130
Övriga kostnader	-1 146	-1 166	-1 298	-1 099	-1 024
Summa kostnader	-2 787	-2 755	-2 790	-2 607	-2 521
Resultat före kreditförluster	2 722	2 738	2 855	2 565	2 897
Kreditförluster inkl. värdeförändring på övertagen egendom	-21	-79	-203	-14	-13
Rörelseresultat	2 701	2 659	2 652	2 551	2 884
Pensionsavräkning	-5	-23	-26	-14	184
Skatter	-641	-762	-672	-732	-852
Minoritetsintresse	-5	-6	-5	-6	-5
Periodens resultat	2 050	1 868	1 949	1 799	2 211

Handelsbanken

Rörelsegrenarna

Koncernens resultaträkning fördelad per rörelsegren

mkkr	Kontors- rörelsen	Markets	Securities	Kapital- förvalt.	Finans	Pension & Försäkr.	Stadshyp. Bank	Finans- förvalt.	Övrigt	Januari - juni 2002 2001	
Räntenetto	6 736	1 249	-100	90	255	-3	47	97	-152	8 219	6 637
Provisionsnetto	1 268	102	308	436	151	183	19	-3	10	2 474	2 579
Nettoresultat av finansiella transaktioner	-16	-290	87	13	2	-67	0	-46	-24	-341	1 203
Övriga intäkter	47	6	258	2	23	28	0	7	279	650	418
Summa intäkter	8 035	1 067	553	541	431	141	66	55	113	11 002	10 837
<i>I intäkterna ingår nettot av interna ersättningar</i>	419										
<i>Från intäkterna har avgått nettot av interna ersättningar</i>		18	21	235	5	131	9	-			
Summa kostnader	-3 407	-567	-442	-282	-221	-214	-57	-15	-337	-5 542	-4 897
Resultat före kreditförluster	4 628	500	111	259	210	-73	9	40	-224	5 460	5 940
Kreditförluster inkl. värdeförändring på övertagen egendom	-93	-3		6	-10		0			-100	65
Rörelseresultat	4 535	497	111	265	200	-73	9	40	-224	5 360	6 005
Räntabilitet, %	18,8	15,2	20,0	22,8	28,7		29,2	12,0		15,9	20,9
Medelantal anställda	5 639	893	390	357	405	237	111	38	1 693	9 763	8 898

I intäktsslagen för rörelsegrenarna ingår respektive avgår nettot av erhållna och lämnade ersättningar mellan rörelsegrenarna. Nettot av erhållna och lämnade ersättningar framgår ovan. De interna ersättningarna gottskrivs kundansvarig rörelsegren samt reducerar intäkten hos den som lämnar ersättningen. Ersättningarna ska täcka kostnader samt enligt marknadsmässiga villkor fördela uppkommet resultat.

Bland kostnaderna ingår de fördelningar av kostnader som sker internt inom koncernen avseende utförda tjänster från affärsstödande verksamheter.

Räntabiliteten är för rörelsegrenarna beräknad efter schablonskatt, medan den för hela koncernen är beräknad efter bokslutsdispositioner och full skatt. Det egna kapitalet, som ligger till grund för räntabilitetsberäkningen, är i huvudsak fördelat enligt de krav som följer av kapitaltäckningslagen.

I rörelsegrenen Pension och Försäkring redovisas Handelsbanken Liv.

I Övrigt ingår bland annat realisationsvinster, utdelningar, goodwillavskrivningar och koncernjusteringar, som inte hänför sig till någon särskild gren.

Resultatet från försäkringsrörelsen och intressebolag redovisas i enlighet med vad som framgår på sid 5.

Handelsbanken

Kontorsrörelsen

Handelsbanken är en nordisk universalbank med starkt decentraliserad organisation. Kontoret har ansvaret för alla kunder inom sitt geografiska område, även de allra största företagen. På kontoret samordnas tjänsterna för varje kund. Vid behov sker detta i samarbete med bankens dotterbolag samt med regionala och centrala specialister.

Handelsbanken bedriver full universalbanksrörelse i hela Norden. Kontorsrörelsen utgörs av tio regionbanker, sju i Sverige och en i vardera Norge, Finland och Danmark. Regionbankerna drivs med lönsamhetsansvar och enligt samma koncept – universalbankstjänster levererade med bättre service till kunderna jämfört med övriga banker i Norden samtidigt som Handelsbanken ska ha de lägsta kostnaderna. Detta är grunden för att banken ska kunna växa i hela Norden.

Handelsbanken har 458 kontor i Sverige, 27 i Norge, 28 i Finland och 32 i Danmark. Handelsbanken är den fjärde största banken i Finland, den femte i Norge och Danmark med avseende på total balansomsättning.

Resultaträkning

mkr	Jan-jun 2002	Jan-jun 2001	Föränd. %	Helår 2001
Räntenetto	6 736	5 829	16	12 355
Provisionsnetto	1 268	1 348	-6	2 646
Nettoreultat av finansiella transaktioner	-16	260	-106	274
Övriga intäkter	47	12	292	106
Summa intäkter	8 035	7 449	8	15 381
<i>I intäkterna ingår nettot av interna ersättningar</i>	<i>419</i>	<i>465</i>		<i>906</i>
Summa kostnader	-3 407	-3 005	13	-6 441
Resultat före kreditförluster	4 628	4 444	4	8 940
Kreditförluster inkl. värdeförändring på övertagen egendom	-93	22		-232
Rörelseresultat	4 535	4 466	2	8 708
Räntabilitet, %	18,8	21,2		20,6
Medelantal anställda	5 639	5 265		5 549

Kontorsrörelsens resultat ökade med 2 % till 4 535 mkr (4 466). Intäkterna gick upp med 8 % medan kostnaderna steg med 13 %. Exklusive Midtbank var kostnadsökningen 7 %.

Räntenettot steg på grund av högre affärsvolym och svagt förbättrade marginaler.

Medelvolymen utlåning till allmänheten växte med 12 % till 748 mdkr (670). I såväl Sverige som övriga Norden steg privatutlåningen snabbare än företagsutlåningen. Både provisionsnettot och nettot av finansiella transaktioner gick ned. Värdepappersrelaterade provisioner minskade med drygt 100 mkr. Betalningsprovisionerna ökade medan inlånings- och utlåningsprovisioner i huvudsak var oförändrade.

Kostnadsökningarna berodde på förvärvet av Midtbank, öppnandet av nya kontor i Norden samt ökade kostnader för IT-investeringar. I kontorsrörelsen minskade antalet anställda med 91 personer sedan årsskiftet.

Handelsbanken

I Sverige ökade medelvolymen utlåning till allmänheten med 55 mdkr till 638 mdkr. Marginalerna var något högre första halvåret 2002 jämfört med 2001. Mellan kvartalen i år var marginalerna oförändrade. I övriga Norden ökade utlåningsvolymerna med 23 mdkr till 110 mdkr. I Finland minskade marginalerna något liksom i Norge. I Danmark ökade marginalerna vilket till stor del berodde på förvärvet av Midtbank.

Andelen utlåning finansierad genom inlåning från allmänheten minskade något vilket påverkade marginalerna negativt.

Handelsbanken fokuserar på att ha den nordiska bankmarknadens mest nöjda kunder. Det är det mest väsentliga för att långsiktigt kunna leverera en högre avkastning på eget kapital än konkurrenterna. Olika tidskrifters bedömning av banken har därför inte någon särskild betydelse. Men det är alltid roligt när andra, från banken fristående bedömare, uttrycker sin uppskattning genom olika utmärkelser. För andra året i rad har Handelsbanken erhållit utmärkelser från tidskrifterna Euromoney och The Banker. Euromoney gav banken utmärkelser som bästa bank i Norden inklusive Baltikum och bästa bank i Sverige, medan The Banker gav banken utmärkelser som bästa bank i Sverige. Båda tidskrifterna fäster stor vikt på hur konsistent banken arbetar och de fina resultat detta har lett till.

Allt fler kunder ansluter sig till bankens Internettjänster och cirka 600 000 användare, företag och privatpersoner, var anslutna till bankens Internettjänster. Merparten av Internetanvändarna finns i Sverige där cirka 35 % av privatpersonerna och över 55 % av företagskunderna var anslutna. En glädjande utveckling är att antalet anslutna som aktivt använder Internet ökade successivt under året.

Handelsbanken

Handelsbanken Markets

Handelsbanken Markets verksamhet är organiserad i tre affärsområden: Trading, Finansiella institutioner och handelsfinansiering samt Bankrörelsen utanför Norden. Dessutom ingår bankens ekonomiska sekretariat som en resurs i Handelsbanken Markets. Inom avdelningen arbetar cirka 900 medarbetare i 18 länder. Organisatoriskt ingår även Handelsbanken Securities i Handelsbanken Markets. Handelsbanken Securities redovisas som en separat rörelsegren i kvartals- och årsrapporter.

Resultaträkning

mkr	Jan-jun 2002	Jan-jun 2001	Föränd. %	Helår 2001
Räntenetto	1 249	553	126	1 506
Provisionsnetto	102	89	15	218
Nettoresultat av finansiella transaktioner	-290	529	-155	690
Övriga intäkter	6	6	0	15
Summa intäkter	1 067	1 177	-9	2 429
<i>Från intäkterna har avgått nettot av interna ersättningar</i>	<i>18</i>	<i>27</i>		<i>41</i>
Summa kostnader	-567	-539	5	-1 071
Resultat före kreditförluster	500	638	-22	1 358
Kreditförluster inkl. värdeförändring på övertagen egendom	-3	43		88
Rörelseresultat	497	681	-27	1 446
Räntabilitet, %	15,2	21,5		23,6
Medelantal anställda	893	842		862

Resultatutveckling

Rörelseresultatet sjönk med 27 % till 497 mkr (681). Intäkterna minskade med 9 % och uppgick till 1 067 mkr (1 177). Kostnaderna ökade med 5 % till 567 mkr (539).

Resultatminskningen berodde på lägre resultat inom tradingverksamheten samt ökade kostnader inom bankrörelsen utanför Norden. I resultatet föregående år ingick återvinningar medan Markets i år redovisade kreditförluster.

Trading

Resultatet för affärsområdet Trading var lägre. Vid en jämförelse mellan åren bör noteras att förra året var ett synnerligt gynnsamt år och att resultatet i år väl överträffar såväl år 1999 som 2000.

Handeln i valuta och korta räntor hade en stabil utveckling under året, trots stora marknadsrörelser. Den trend av lägre kundvolym som etablerades i slutet av 2001 fortsatte under 2002. Fallande aktiemarknader resulterade också i lägre volymer på valuta- och räntemarknaden. Fallande kundvolym i kombination med volatila marknader medförde ett lägre resultat. Trots den fallande affärsvolymen var det särskilt glädjande att notera en fortsatt positiv utveckling i New York.

Handelsbanken

Handelsbanken utsågs av facktidskriften FX & MM återigen till bästa globala bank för handel i skandinaviska valutor. Det var fjärde året i rad som Handelsbanken tilldelades denna utmärkelse. Även tidskrifterna Euromoney och The Banker uppmärksammade banken. Båda tidskrifterna utnämnde Handelsbanken till bästa bank i Sverige.

Aktiviteten på marknaden för företagsobligationer mattades. Handelsbanken fortsatte dock att förstärka resurserna inom detta område. Under andra kvartalet medverkade banken i transaktioner för bl a SCA och Carlsberg.

Finansiella institutioner och handelsfinansiering

Affärsområdet Finansiella institutioner ansvarar för affärer med utländska banker och stater. De huvudsakliga produkter som erbjuds är clearingtjänster och cash-management produkter för utländska banker. Verksamheten visade ett minskat resultat på grund av lägre volymer och därigenom ett lägre räntenetto.

Affärsområdet Handelsfinansiering ansvarar för exportremburser, kort- och långfristig exportfinansiering samt för projektfinansiering. Verksamheten visade ett förbättrat resultat främst genom ökade provisionsintäkter. Volymerna för exportremburser fortsatte att öka och under första halvåret fördubblades volymerna.

Bankrörelsen utanför Norden

Resultatet före kreditförluster blev lägre huvudsakligen beroende på fortsatta satsningar i Storbritannien samt IT-investeringar, främst inom enheten Mid-Europe.

I Storbritannien fortsatte expansionen. Under det första halvåret öppnades kontor i Newcastle och i Bristol. Banken driver nu universalbanksrörelse vid åtta kontor i landet. Vid halvårsskiftet bröts verksamheten i Storbritannien ut ur Handelsbanken Markets och verksamheten drivs nu som bankens elfte regionbank.

Inom enheten Mid-Europe, som bedriver företagsinriktad bankverksamhet i övriga Europa utom Polen, öppnades i juni en filial i Amsterdam.

Kontoret i Warszawa har varit igång i nio månader. Tillströmningen av Norden-relaterade kunder var fortsatt stark.

Handelsbanken

Handelsbanken Securities

Handelsbanken Securities ansvarar för verksamheten inom corporate finance och aktiehandel. Utöver verksamhet riktad mot företag och institutioner ger Securities stöd till kontorsrörelsen avseende aktierelaterade produkter för mindre institutioner och privatkunder. Detta stöd innefattar analys, utveckling av nya produkter och IT-stöd. Verksamheten bedrivs i sju länder med fokus på de nordiska marknaderna. Internationella investerare bearbetas i första hand via kontoren i Stockholm, London och New York.

Resultaträkning

mkr	Jan-jun 2002	Jan-jun 2001	Föränd. %	Helår 2001
Räntenetto	-100	-90	-11	-121
Provisionsnetto	308	439	-30	767
Nettoresultat av finansiella transaktioner	87	300	-71	499
Övriga intäkter	258	113	128	158
Summa intäkter	553	762	-27	1 303
<i>Från intäkterna har avgått nettot av interna ersättningar</i>	21	25		63
Summa kostnader	-442	-493	-10	-947
Resultat före kreditförluster	111	269	-59	356
Kreditförluster inkl. värdeförändring på övertagen egendom				
Rörelseresultat	111	269	-59	356
Räntabilitet, %	20,0	53,8		35,6
Medelantal anställda	390	384		385

Under kvartalet förvärrades den negativa utvecklingen på aktiemarknaden. Marknaden har hamnat i en förtroendekris som drivs av konkurser och bokföringsskandaler i USA. Den negativa börsutvecklingen skapar förnyade kursfall när regelverk för konsolidering eller belåning tvingar fram nya försäljningar. Stockholmsbörsen föll med 24 %. Förutsättningarna för att driva en lönsam verksamhet inom Investment Banking var således mycket dåliga.

Det besvärliga affärsklimatet till trots redovisade Handelsbanken Securities ett halvårsresultat på 111 mkr, vilket var en minskning med 59 %. Kostnaderna minskade med 10 % trots expansionen som skedde under senare delen av fjolåret och kostnader hänförliga till den internationella satsning som inletts i London och New York. Resultatnedgången var ungefär lika stor för aktieområdet som för Corporate Finance. Medan aktiesidan tappade mest under andra kvartalet redovisade Corporate Finance en avsevärd förbättring i förhållande till det första kvartalet. En av de större affärer som genomfördes var Industrivärdens försäljning av Besam till Assa Abloy.

I dagsläget finns en stor överkapacitet inom Investment Banking, vilket innebär att alla aktörer ser över sina kostnader och bemanning. Detta gäller även Handelsbanken Securities. Marknadssituationen just nu har emellertid begränsad betydelse för en aktör som har ett långsiktigt perspektiv och finansiell styrka. Den ökade riskmedvetenheten hos kunderna gör att Handelsbankens finansiella styrka och trovärdighet får ökad betydelse. Bankens strukturerade produkter, där placeraren väljer risknivå, har en efterfrågan i alla marknadslägen. Speciellt gällde detta de kapitalgaranterade produkterna under andra kvartalet. Securities påbörjade förra året en internationell satsning och den fortsätter enligt plan. Intäkter från en internationell kundbas är nödvändig för att kunna erbjuda t ex kvalificerade analysprodukter.

Handelsbanken

Handelsbanken Kapitalförvaltning

Handelsbanken Kapitalförvaltning omfattar Fondförvaltning, Diskretionär förvaltning och Institutionella depåttjänster. Utöver verksamhet riktad till företag, institutioner och privatpersoner ger Kapitalförvaltningen stöd till kontorsrörelsen beträffande kapitalplacering, portföljssystem samt stiftelseredovisning. Verksamheten bedrivs i fyra nordiska länder samt i Luxemburg Storbritannien och Schweiz.

Resultaträkning

mkkr	Jan-jun 2002	Jan-jun 2001	Föränd. %	Helår 2001
Räntenetto	90	85	6	186
Provisionsnetto	436	445	-2	900
Nettoreultat av finansiella transaktioner	13	13	0	23
Övriga intäkter	2	9	-78	23
Summa intäkter	541	552	-2	1 132
<i>Från intäkterna har avgått nettot av interna ersättningar</i>	235	274		518
Summa kostnader	-282	-287	-2	-572
Resultat före kreditförluster	259	265	-2	560
Kreditförluster inkl. värdeförändring på övertagen egendom	6	-		-10
Rörelseresultat	265	265	0	550
Räntabilitet, %	22,8	27,1		28,4
Medelantal anställda	357	341		340

Resultatutveckling

Som en följd av den fortsatt svaga börsutvecklingen minskade intäkterna med 2 %. Under det första halvåret vidtogs ett flertal rationaliseringsåtgärder vilket minskade kostnaderna med 2 %. Den av Handelsbanken Kapitalförvaltning förvaltade volymen uppgick till 227 mdkr (237). Totalt förvaltat kapital i koncernen uppgick till 267 mdkr (288).

Fondförvaltning

Bankens fondbolag förvaltade vid halvårsskiftet 88 fonder (83). Det förvaltade kapitalet uppgick till 96 mdkr (99). Nysparandet i koncernens fonder på den svenska fondmarknaden var netto 10,3 mdkr (6,1). Det innebär att Handelsbankens marknadsandel blev 23,2 % (14,8) av de totala nettoflödena till den svenska fondmarknaden, inklusive nysparandet till premiepensionssystemet. Motsvarande marknadsandel exklusive premiepensionssparandet var 25,5 % (14,0). Bankens andel av det totala nysparandet till premiepensionssystemet uppgick till 17 % (17).

Årets andra kvartal blev ett av de mest negativa och turbulenta kvartalen i börshistorien. Världsindex (MSCI uttryckt i SEK) hade vid halvårsskiftet tappat 20 % och Stockholmsbörsen ytterligare något mer. I det turbulenta marknadsläget arbetade aktiefonderna med betydligt lägre aktiv risknivå än normalt.

Handelsbanken

Diskretionär förvaltning

Den diskretionära kapitalförvaltningen erhöll netto 8,1 mdkr i ny förvaltningsvolym. Den förvaltade volymen uppgick till 131 mdkr (131), varav 64 % var placerade i räntebärande papper och 36 % i aktier. Av det förvaltade kapitalet var 10 mdkr (6) placerade i Handelsbankens fonder.

Antalet kunder ökade med 24. Marknadsandelen inom index- och ränteförvaltning steg ytterligare. I Finland fortsatte den positiva utvecklingen och nya volymer till ett värde av 701 mkr tillkom.

Verksamheten utanför Norden

Utanför Norden bedrivs kapitalförvaltning vid enheter i London, Luxemburg och Schweiz. Kontoren i Marbella och Côte d'Azur är representantkontor med huvudinriktning att stödja kapitalförvaltningen i Luxemburg. Den förvaltade volymen uppgick till 10 mdkr (13). I maj öppnade bankens dotterbolag i Luxemburg en filial i Zürich.

Handelsbanken

Handelsbanken Finans

Handelsbanken Finans har ett heltäckande sortiment av lokala finansbolagstjänster i fyra nordiska länder: Leasing, avbetalning, finansieringssamarbeten med leverantörer av investeringsobjekt, finansiering och administration av tjänstebilar, fakturaservice, inkasso samt konsumentkrediter och selektiva kontokort genom återförsäljarsamarbeten.

Resultaträkning

mkr	Jan-jun 2002	Jan-jun 2001	Föränd. %	Helår 2001
Räntenetto	255	241	6	499
Provisionsnetto	151	144	5	285
Nettoreultat av finansiella transaktioner	2	0		-1
Övriga intäkter	23	10	130	17
Summa intäkter	431	395	9	800
<i>Från intäkterna har avgått nettot av interna ersättningar</i>	5	1		3
Summa kostnader	-221	-224	-1	-450
Resultat före kreditförluster	210	171	23	350
Kreditförluster inkl. värdeförändring på övertagen egendom	-10	0		-5
Rörelseresultat	200	171	17	345
Räntabilitet, %	28,7	29,1		29,4
Medelantal anställda	405	440		436

Resultatet ökade med 17 % och uppgick till 200 mkr (171). Räntabiliteten blev 28,7 % (29,1). Intäktsökningen berodde på större affärsvolym. Kreditvolymerna fortsatte att växa. Medelvolymer var 27 % högre och uppgick till 27,7 mdkr. Kostnaderna sjönk.

Leasing och avbetalning till företag ökade kraftigt. Kreditvolymen i Sverige steg med 39 % som en följd av fortsatt bra affärsflöde, vilket inkluderade starten av ett antal stora leasing-avtal.

Inom Säljfinans startade flera nya samarbeten inom möbel- och inredningsbranschen. Dessutom lanserades i samarbete med Chalmers tekniska högskola ett nytt MasterCard-kort. Kortet riktar sig främst till före detta studenter, s k alumner, men även till dagens studenter och anställda på Chalmers. Detta är det första kortet av den karaktären i Sverige. I Finland lanserades Aktiiviraha Multicard, en ny typ av kort för den finska marknaden. Allt fler samarbetspartners upptäckte fördelarna med att använda tjänsten Netsale med Internetbaserad kommunikation. Över 80 % av affärsflödet från de större kunderna gick via Netsale.

Fakturaservice fortsatte att öka. En ny produkt, FakturaLink, lanserades. Med FakturaLink snabbas kundföretagens fakturaflöden upp genom en helt automatiserad hantering.

Handelsbanken

Handelsbanken Pension och Försäkring

I rörelsegrenen Handelsbanken Pension och Försäkring ingår Handelsbanken Liv och SPP. Tillsammans är bolagen en av de ledande aktörerna på marknaden och har ett komplett sortiment av livförsäkringsprodukter för tjänste- och privatpension, förmögenhetslösningar för företag, organisationer och privatpersoner. Båda bolagen säljer sina tjänster via Handelsbankens kontorsrörelse. SPP säljer även sina tjänster via egna säljare, franchisetagare, fristående mäklare samt direktförsäljning och telemarketing. Den traditionella försäkringsverksamheten i SPP bedrivs enligt ömsesidiga principer, vilket innebär att hela överskottet går tillbaka till försäkringstagarna dels i form av återbäring, dels i form av kollektivt riskkapital. SPP konsolideras inte in i Handelsbankens resultat. Den 1 januari 2002 ombildades den traditionella försäkringsverksamheten i Handelsbanken Liv Försäkrings AB till vinstutdelande. Därefter bedriver Handelsbanken Liv fondförsäkringsverksamhet och försäkring med garanterad ränta i samma bolag.

Resultaträkning

mkr	Jan-jun 2002	Jan-jun 2001	Föränd. %	Helår 2001
Räntenetto	-3	3	-200	15
Provisionsnetto	183	87	110	171
Nettoresultat av finansiella transaktioner	-67	-11		-18
Övriga intäkter	28	4		8
Summa intäkter	141	83	70	176
<i>Från intäkterna har avgått nettot av interna ersättningar</i>	<i>131</i>	<i>135</i>		<i>259</i>
Summa kostnader	-214	-50	328	-110
Resultat före kreditförluster	-73	33	-321	66
Kreditförluster inkl. värdeförändring på övertagen egendom				
Rörelseresultat	-73	33	-321	66
Räntabilitet, %		15,4		15,6
Medelantal anställda	237	11		11

Handelsbanken Liv

Fr o m den 1 januari 2002 drivs även den traditionella försäkringsverksamheten i Handelsbanken Liv som ett vinstutdelande bolag. Samtidigt sammanfördes fondförsäkringsverksamheten och den traditionella försäkringsverksamheten i ett bolag, som i sin helhet konsolideras in i Handelsbankens resultat. Jämförelsesiffrorna för 2001 omfattar endast fondförsäkringsverksamheten.

Resultatet i den sammanslagna försäkringsrörelsen (fondförsäkring och försäkring med garanterad ränta) uppgick till -73 mkr (33). Totalavkastningen på försäkringstagarnas kapital uppgick under först halvåret till -7,7 %. Som en följd av den negativa totalavkastningen belastades resultatet med 87 mkr (0) för att täcka försäkringstagarnas garanterade värden. I övriga intäkter ingår riskresultatet som bidrog positivt till resultatet.

Handelsbanken

Premieinkomsten uppgick till 2,9 mdkr (3,5), varav fondförsäkring svarade för knappt 60 %. Den fortsatta oron på världens börser påverkade försäljningen negativt. En ytterligare orsak till den minskade premieinkomsten är att tjänstepensionsförsäkringar fr o m februari 2002 nytecknas i SPP. Det försäkringsförvaltade kapitalet uppgick till 33 mdkr (37).

I samband med ombildningen till vinstutdelande bolag tillgodofördes samtliga riskmedel försäkringstagarna. För sparförsäkringar skedde detta genom en ökning av försäkringsarnas värden och för riskkunder genom en kontant utdelning. Under maj månad återbetalades knappt 400 mkr till kunderna. Från och med i år har Handelsbanken Liv infört flytträtt för privatkunder. Dessutom har samtliga kunder möjlighet att byta sparande mellan fondförsäkring och försäkring med garanterad ränta.

SPP

SPP är sedan mars 2001 ett helägt dotterbolag i Handelsbanken. Den 1 februari 2002 övertog SPP merparten av tjänstepensionsförsäljningen från Handelsbanken Liv.

SPP är ett av de största försäkringsbolagen på den svenska tjänstepensionsmarknaden. Även om totalmarknaden för liv- och pensionsförsäkringar stagnerade, fortsatte tjänstepensionsmarknaden att växa. Tjänstepensioner stod för 70 % av all nytecknad försäkring och SPP behöll sin andel av nyteckningen av tjänstepensioner. ITPK-marknaden är en viktig del av tjänstepensionsmarknaden för SPP. Med 26 % av ITPK-kunderna var SPP marknadsledande.

Premieinkomsten uppgick till 6,4 mdkr (7,2), varav traditionell försäkring svarade för 4,7 mdkr (5,4) och fondförsäkring för 1,7 mdkr (1,8). Premieinkomsten sjönk med 11 % vilket huvudsakligen förklarades av minskad försäljning av försäkringar med engångspremie för bl a avgångspension. Nyförsäljningen mätt i årspremier uppgick till 2,3 mdkr (3,5).

Totalavkastningen på placeringarna i den traditionella livförsäkringsrörelsen uppgick till -8,9 % (-2,1 %). Det totala försäkringsförvaltade kapitalet uppgick till 80 mdkr (87) varav 73 mdkr (82) avsåg traditionell försäkring. SPP:s konsolidering uppgick till 97 % (113 %).

Med anledning av utvecklingen på finansmarknaderna sänktes återbäringsräntan den 1 juli 2002 till 1,5 % brutto före avkastningsskatt och driftskostnader (netto 0,26 %). Finansmarknadernas negativa utveckling fick även till följd att SPP den 26 juli 2002 emitterade ett evigt förlagslån på en miljard kronor till Svenska Handelsbanken. Lånet som löper med marknadsmässiga villkor emitterades i syfte att stärka kapitalbasen.

Handelsbanken

SPP Koncernens Resultaträkning

mk	Jan-jun 2002	Jan-jun 2001	Helår 2001
Premieinkomst	6 422	7 194	12 627
Kapitalavkastning	-8 247	-1 916	-2 693
Försäkringsersättningar	-2 080	-1 543	-3 872
Förändring i livförsäkringsavsättning	-2 962	-6 518	-10 734
Driftskostnader	-720	-631	-1 223
Övrigt	-2	0	58
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	-7 589	-3 414	-5 837
Icke-teknisk redovisning			
Övrig verksamhet	-31	14	18
Skatt	-310	-310	-780
Periodens resultat	-7 930	-3 710	-6 599

Moderbolaget SPP Livförsäkring AB är ett ömsesidigt bolag och koncernen konsolideras därför inte.

Handelsbanken

Stadshypotek Bank

Stadshypotek Bank är en av Sveriges ledande Internet- och telefonbanker. Banken verkar under eget varumärke och med eget sortiment. Banken är specialiserad på profilerade erbjudanden av enkla bank- och försäkringstjänster. Visionen är att upplevas som den enklaste av alla banker för privatkundens vardagsekonomi.

Resultaträkning

mkr	Jan-jun 2002	Jan-jun 2001	Föränd. %	Helår 2001
Räntenetto	47	38	24	87
Provisionsnetto	19	23	-17	32
Nettoreultat av finansiella transaktioner	0	0		0
Övriga intäkter	0	1	-100	14
Summa intäkter	66	62	6	133
<i>Från intäkterna har avgått nettot av interna ersättningar</i>	9	5		22
Summa kostnader	-57	-55	4	-110
Resultat före kreditförluster	9	7	29	23
Kreditförluster inkl. värdeförändring på övertagen egendom	0	0		-1
Rörelseresultat	9	7	29	22
Räntabilitet, %	29,2	16,7		30,6
Medelantal anställda	111	110		109

Resultat

Resultatet uppgick till 9 mkr (7). Räntenettot förbättrades med 9 mkr vilket berodde på såväl högre inlåning som utlåning och en förbättrad placeringsmarginal. Provisionsnettot var i stort sett oförändrat. Intäkterna från Privatobligationer, AktieSpar och FondSpar minskade men kompenseras av ökade intäkter från kortverksamheten.

Affärsutveckling

Stadshypotek Banks kortverksamhet fortsatte att utvecklas väl. Antalet konton ökade med 21 %, antal köp med 42 % samt köpvolymer med 43 %.

Allt fler kunder använde Stadshypotek Bank för vardagstjänster, som till exempel att betala räkningar. Antalet betalda räkningar via Stadshypotek Bank ökade med 54 %. Av de betalda räkningarna gjordes 55 % via Internet.

Ytterligare två allsvenska fotbollsklubbar, Örebro SK och Landskrona BOIS valde att etablera samarbete med Stadshypotek Bank. Samarbetet omfattar det kortkoncept som majoriteten av de allsvenska fotbollsklubbarna är anslutna till.

Handelsbanken

Handelsbanken Finansförvaltning

Finansförvaltningen hanterar koncernens likviditet i svenska kronor, den s k internbanken, upplåningen i kapitalmarknaden samt upplåningen och clearing i Riksbanken. Finansförvaltningen mäter och kontrollerar också de finansiella riskerna i koncernen. Den aktivitet som direkt påverkar resultaträkningen är likviditetshanteringen i svenska kronor.

Resultaträkning

mkr	Jan-jun 2002	Jan-jun 2001	Föränd. %	Helår 2001
Räntenetto	97	121	-20	215
Provisionsnetto	-3	-20	85	-42
Nettoresultat av finansiella transaktioner	-46	9		-33
Övriga intäkter	7	6	17	13
Summa intäkter	55	116	-53	153
<i>Från intäkterna har avgått nettot av interna ersättningar</i>	-	-		-
Summa kostnader	-15	-15	0	-15
Resultat före kreditförluster	40	101	-60	138
Kreditförluster inkl. värdeförändring på övertagen egendom				
Rörelseresultat	40	101	-60	138
Räntabilitet, %	12,0	21,2		14,6
Medelantal anställda	38	38		38

Resultat

Finansförvaltningens resultat uppgick till 40 mkr (101), vilket gav en avkastning på eget kapital på 12,0 % (21,2). Intäkterna sjönk med 53 % till följd av försämrade marknadsförutsättningar. Kostnaderna var oförändrade.

Under andra kvartalet höjde Riksbanken räntorna samtidigt som svaga börser gjorde att marknadsräntorna varierade kraftigt. Under första halvåret 2002 begränsades positionstagandet, vilket gav ett lägre resultat.

Handelsbanken

Koncernens resultaträkning

Enligt Finansinspektionens anvisningar

mkr	Jan-jun 2002	Jan-jun 2001	Föränd. %	Helår 2001
<i>Ränteintäkter</i>	26 438	38 311	-31	57 667
<i>Räntekostnader</i>	-18 179	-31 625	-43	-43 141
Räntenetto	8 259	6 686	24	14 526
Erhållna utdelningar	386	290	33	309
<i>Provisionsintäkter</i>	2 880	2 992	-4	5 894
<i>Provisionskostnader</i>	-589	-501	18	-1 038
Provisionsnetto	Not 1	2 491	-8	4 856
Nettoresultat av finansiella transaktioner	Not 2	1 228		1 577
Övriga rörelseintäkter	168	73	130	219
Summa intäkter	10 861	10 768	1	21 487
Allmänna administrationskostnader				
- Personalkostnader	-3 147	-2 914	8	-5 909
- Övriga kostnader	Not 3	-1 508	11	-3 346
Av- och nedskrivning av materiella och immateriella anläggningstillgångar	-440	-376	17	-805
Summa kostnader	-5 255	-4 798	10	-10 060
Resultat före kreditförluster	5 606	5 970	-6	11 427
Kreditförluster netto	Not 4	65		-160
Värdeförändring på övertagen egendom	-	-		8
Andelar i intresseföretags resultat	4	25	-84	82
Bankrörelsens resultat	5 510	6 060	-9	11 357
Försäkringsrörelsens resultat	Not 5	-55	-173	-149
Rörelseresultat	5 360	6 005	-11	11 208
Pensionsavräkning	-28	346		306
Skatter	-1 403	-1 798	-22	-3 202
Minoritetsintresse	-11	-11	-	-22
Periodens resultat	3 918	4 542	-14	8 290
Nettovinst per aktie, kr	5,65	6,59		11,99

Handelsbanken

Noter till resultaträkning enligt Finansinspektionens anvisningar

mk	Jan-jun 2002	Jan-jun 2001	Helår 2001
Not 1 Provisionsnetto			
Betalningar	681	633	1 311
Utlåning	378	372	790
Inlåning	50	44	76
Garantier	162	133	301
Värdepapper	985	1 189	2 189
Övrigt	624	621	1 227
Provisionsintäkter	2 880	2 992	5 894
Provisionskostnader	-589	-501	-1 038
Provisionsnetto	2 291	2 491	4 856
Not 2 Nettoresultat av finansiella transaktioner			
Aktier och andelar	-365	171	947
Räntebärande värdepapper	75	186	-233
Realisationsresultat	-290	357	714
Aktier och andelar	490	283	-325
Räntebärande värdepapper	34	-752	-85
Orealiserade värdeförändringar	524	-469	-410
Valutakursförändringar	-477	1 340	1 273
Nettoresultat av finansiella transaktioner	-243	1 228	1 577
Not 3 Övriga administrativa kostnader			
Fastigheter och lokaler	-417	-401	-867
Externa datakostnader	-372	-373	-856
Kommunikation	-214	-197	-405
Resor och marknadsföring	-177	-178	-377
Köpta tjänster	-256	-250	-499
Materialanskaffning	-107	-84	-181
Andra omkostnader	-125	-25	-161
Övriga administrativa kostnader	-1 668	-1 508	-3 346

Handelsbanken

Noter till resultaträkning enligt Finansinspektionens anvisningar (forts)

mkr	Jan–jun 2002	Jan–jun 2001	Helår 2001
Not 4 Kreditförluster			
A. Specifik reservering för individuellt värderade lånefordringar:			
Periodens bortskrivning avseende konstaterade kreditförluster	-399	-272	-747
Återförda tidigare gjorda reserveringar för sannolika kreditförluster som i periodens bokslut redovisas som konstaterade förluster	340	219	527
Periodens reservering avseende sannolika kreditförluster	-344	-237	-1 200
Inbetalt på tidigare års konstaterade kreditförluster	147	186	545
Återförda ej längre erforderliga reserveringar för sannolika kreditförluster	168	173	722
Periodens nettokostnad	-88	69	-153
B. Gruppvis reservering för individuellt värderade lånefordringar:			
Avsättning/upplösning av gruppvis reservering	-	-	-
C. Gruppvis värderade homogena grupper av lånefordringar med begränsat värde och likartad kreditrisk:			
Periodens bortskrivning avseende konstaterade kreditförluster	-20	-16	-36
Inbetalt på tidigare års konstaterade kreditförluster	13	14	29
Avsättning/upplösning av reserv för kreditförluster	-5	-2	0
Periodens nettokostnad för gruppvis värderade homogena lånefordringar	-12	-4	-7
D. Transfereringsrisk:			
Avsättning/upplösning av reserv för transfereringsrisker	-	-	-
Periodens nettokostnad för kreditförluster (A+B+C+D)	-100	65	-160

Enligt Finansinspektionens redovisningsföreskrifter ska fordringar, som individuellt har bedömts vara bokförda till rätt värde, även bedömas med avseende på om något behov av gruppvis reservering för befarade kreditförluster ändå kan föreligga. Utöver den riskbedömning av individuella lånefordringar, som kvartalsvis genomförs av samtliga kund- och kreditansvariga enheter i koncernen, har några sådana gruppvisa reserveringsbehov inte kunnat identifieras.

Not 5 Försäkringsrörelsens resultat

Räntenetto	-40	-49	-103
Erhållna utdelningar	4	7	7
Provisionsnetto	183	88	173
Nettoresultat av finansiella transaktioner	-98	-25	-36
Övriga rörelseintäkter	88	23	44
Summa intäkter	137	44	85
Personalkostnader	-82	-4	-8
Övriga kostnader	-128	-45	-101
Av- och nedskrivning av materiella och immateriella anläggningstillgångar	-77	-50	-125
Summa kostnader	-287	-99	-234
Försäkringsrörelsens resultat	-150	-55	-149

Handelsbanken

Försäkringsrörelsens resultat enligt ÅRFL

mkr	Jan-jun 2002	Jan-jun 2001	Helår 2001
Teknisk redovisning av försäkringsrörelsen			
Premieinkomst	2 941	2 221	3 537
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen			-5
Kapitalavkastning, intäkter	644	261	344
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	24		
Övriga tekniska intäkter	50	17	50
Försäkringsersättningar	-1 440	-734	-1 321
Förändring i försäkringstekniska avsättningar	3 585	-42	288
Driftskostnader	-183	-38	-82
Kapitalavkastning, kostnader	-637		
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	-1 248		
Värdeförändring på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken	-3 394	-1 407	-2 490
Övriga tekniska kostnader	-81	-50	-125
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	261	228	196
Icke-teknisk redovisning			
Kapitalavkastning, intäkter	16	22	31
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	21		9
Kapitalavkastning, kostnader	-53	-62	-151
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	-30	-25	-18
Avkastningsskatt	-365	-218	-216
Resultat före bolagsskatt	-150	-55	-149
Skatt	23	26	53
Periodens resultat	-127	-29	-96

Handelsbanken

Koncernens balansräkning

mkr		30 jun 2002	30 jun 2001	31 dec 2001
Utlåning till allmänheten	Not 1	806 244	762 305	800 068
Utlåning till kreditinstitut		92 088	95 215	70 857
Räntebärande värdepapper				
- Finansiella anläggningstillgångar		6 588	6 280	8 219
- Finansiella omsättningstillgångar		117 739	132 771	120 128
Övriga tillgångar		242 977	190 419	175 249
Summa tillgångar		1 265 636	1 186 990	1 174 521
In- och upplåning från allmänheten		264 166	275 411	283 692
Skulder till kreditinstitut		241 978	221 678	220 126
Emitterade värdepapper m m		441 818	476 423	440 981
Efterställda skulder		25 356	25 630	28 976
Övriga skulder		243 536	143 514	152 634
Eget kapital	Not 2	48 782	44 334	48 112
Summa skulder och eget kapital		1 265 636	1 186 990	1 174 521
Ansvarsförbindelser		77 181	79 605	79 644

Noter till balansräkningen

mkr			
Not 1 Utlåning till allmänheten			
Utlåning svenska kronor			
- till hushåll	268 863	246 755	258 579
- till företag m fl *)	333 916	312 799	336 469
	602 779	559 554	595 048
Utlåning utländsk valuta			
- till hushåll	39 470	28 802	36 163
- till företag m fl	166 738	176 771	171 758
	206 208	205 573	207 921
Reserv för befarade kreditförluster	-2 743	-2 822	-2 901
Summa utlåning till allmänheten	806 244	762 305	800 068
*) Varav Riksgälden	-	275	13 857
Utlåning till allmänheten			
Svenska motparter			
Privatpersoner	272 045		
Varav hypotekslån	220 269		
Fastighetsförvaltning	256 055		
Varav hypotekslån	137 089		
Byggnadsverksamhet	12 203		
Handel	21 505		
Tillverkningsindustri	25 381		
Transport, kommunikation	7 048		
Kommuner	6 447		
Övrigt	25 674		
Summa svenska motparter	626 358		
Utländska motparter	179 886		
Summa utlåning till allmänheten	806 244		

Handelsbanken

Noter till balansräkningen

mkp	30 jun 2002	30 jun 2001	31 dec 2001
Not 2 Förändring av eget kapital			
Ingående eget kapital	48 112	42 631	42 631
Effekt av ändrade principer för redovisning av inkomstskatter		-165	-165
Ingående eget kapital efter justering	48 112	42 466	42 466
Utdelning	-3 120	-2 751	-2 751
Återköp av egna aktier	-	-49	-46
Förändring av omräkningsdifferens	-128	126	153
Periodens resultat	3 918	4 542	8 290
Utgående eget kapital	48 782	44 334	48 112

Handelsbanken

Övriga upplysningar

Redovisningen följer bestämmelserna i lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL), Redovisningsrådets rekommendationer samt tillämpningsföreskrifter utfärdade av Finansinspektionen (FFFS 2001:19).

För att ge en mer rättvisande bild av koncernens osäkra fordringar har tekniken för eliminering av skillnader i bokförda värden i koncernen respektive förvärvade dotterbolag ändrats. Förändringen har påverkat fördelningen mellan konstaterade och befarade förluster. Den har dock inte någon resultat- eller kapitalpåverkan. Jämförelsesiffrorna har omräknats.

I balans- och resultaträkningen har vissa smärre omklassificeringar gjorts. Jämförelsesiffror har omräknats.

mkr	Jan-jun 2002	Jan-jun 2001	Helår 2001
Kassaflödesanalys			
Kassaflöde av löpande verksamhet	-2 259	1 582	9 681
Kassaflöde av investeringsverksamhet	1 364	-8 002	-11 802
Kassaflöde av finansieringsverksamhet	-6 740	3 765	7 113
Periodens kassaflöde	-7 635	-2 655	4 992
Likvida medel vid periodens början	10 614	5 258	5 258
Periodens kassaflöde	-7 635	-2 655	4 992
Kursdifferens i likvida medel	-83	101	364
Likvida medel vid periodens slut	2 896	2 704	10 614
Kapitalbas och kapitalkrav			
Primärt kapital	39 586	36 050	37 188
Total kapitalbas	58 626	56 648	60 617
Riskvägd volym	624 860	611 961	610 769
Kapitaltäckningsgrad	9,4%	9,3%	9,9%
Primärkapitalrelation	6,3%	5,9%	6,1%
Osäkra fordringar			
Osäkra lånefordringar	4 972	5 768	5 039
Specifika reserveringar för individuellt värderade lånefordringar	-2 718	-2 750	-2 885
Reserveringar för gruppvis värderade homogena grupper av lånefordringar med begränsat värde	-113	-102	-110
Osäkra fordringar, netto	2 141	2 916	2 044
Reserveringsgrad för osäkra fordringar	56,9%	49,4%	59,4%
Andel osäkra fordringar	0,25%	0,37%	0,25%
Kreditförlustnivå	0,02%	-0,02%	0,02%
Oreglerade fordringar för vilka ränta intäktsförts	1 948	1 980	2 084
Övertagna panter:			
- Byggnader och mark	11	0	16
- Aktier och andra andelar	71	55	71
- Övrigt	87	80	83
Summa övertagna panter	169	135	170

Handelsbanken

Derivatinstrument

mkr	Ränterelaterade		Valutarelaterade		Aktierelaterade	
	Verkligt värde	Bokfört värde	Verkligt värde	Bokfört värde	Verkligt värde	Bokfört värde
Positiva värden	31 915	28 419	79 504	79 343	5 781	5 716
Negativa värden	29 871	27 701	95 355	93 276	5 694	5 669

Sammanställningen ovan är gjord enligt Finansinspektionens föreskrifter och omfattar samtliga koncernens derivatinstrument. För derivatinstrument ingående i tradingrörelsen överensstämde bokfört värde med verkligt värde. De avvikelser mellan verkligt värde och bokfört värde som redovisas i sammanställningen motsvaras av omvända avvikelser mellan verkligt värde och bokfört värde i den del av koncernens rörelse som är föremål för säkringsredovisning.

Value-at-Risk

Under perioden 1 januari – 30 juni uppgick exponeringen för ränte- och växelkursrisker (inkl optionsrisker), mätt som Value-at-Risk (VaR), i Handelsbanken Markets till i genomsnitt 42 mkr. Under perioden varierade denna risk mellan 16 mkr och 70 mkr. Under samma period uppgick exponeringen för aktiekursrisker, mätt som VaR, i Handelsbanken Markets till i genomsnitt 7 mkr. Denna risk varierade mellan 2 mkr och 14 mkr.

Eventualtillgångar

Koncernen driver för närvarande ett antal tvister i olika skattedomstolar. De sammanlagda kraven uppgår till cirka 460 miljoner kronor.

Tillsammans med många andra har Handelsbanken stämt OM och Stockholmsbörsen med krav om återbetalning av mervärdesskatt. Handelsbankens krav uppgår till cirka 20 mkr exklusive ränta.

Handelsbanken

Moderbolagets resultaträkning

Enligt Finansinspektionens anvisningar

mkr	Jan-jun 2002	Jan-jun 2001	Föränd. %	Helår 2001
<i>Ränteintäkter</i>	18 748	30 267	-38	41 674
<i>Räntekostnader</i>	-13 466	-26 473	-49	-33 118
Räntenetto	5 282	3 794	39	8 556
Erhållna utdelningar	402	312	29	322
<i>Provisionsintäkter</i>	2 540	2 569	-1	5 047
<i>Provisionskostnader</i>	-552	-472	17	-973
Provisionsnetto	Not 1	2 097	-5	4 074
Nettoreultat av finansiella transaktioner	Not 2	1 169		1 499
Övriga rörelseintäkter	142	80	78	117
Summa intäkter	7 556	7 452	1	14 568
Allmänna administrationskostnader				
- Personalkostnader	-2 917	-2 632	11	-5 270
- Övriga kostnader	Not 3	-1 147	22	-2 614
Av- och nedskrivning av materiella och immateriella anläggningstillgångar	-250	-192	30	-500
Summa kostnader	-4 567	-3 971	15	-8 384
Resultat före kreditförluster	2 989	3 481	-14	6 184
Kreditförluster netto	Not 4	-30		-780
Värdeförändring på övertagen egendom	-	-		-
Andelar i intresseföretags resultat				
Bankrörelsens resultat	2 792	3 451	-19	5 404
Försäkringsrörelsens resultat				
Rörelseresultat	2 792	3 451	-19	5 404
Pensionsavräkning	-28	346		306
Övrigt	-150	-15		4 496
Skatter	-528	-1 042	-49	-2 873
Minoritetsintresse				
Periodens resultat	2 086	2 740	-24	7 333

Handelsbanken

Noter till resultaträkning enligt Finansinspektionens anvisningar

mkr	Jan-jun 2002	Jan-jun 2001	Helår 2001
Not 1 Provisionsnetto			
Betalningar	677	604	1 253
Utlåning	264	259	554
Inlåning	50	44	74
Garantier	161	127	277
Värdepapper	757	902	1 624
Övrigt	631	633	1 265
Provisionsintäkter	2 540	2 569	5 047
Provisionskostnader	-552	-472	-973
Provisionsnetto	1 988	2 097	4 074
Not 2 Nettoresultat av finansiella transaktioner			
Aktier och andelar	-376	183	976
Räntebärande värdepapper	75	143	-265
Realisationsresultat	-301	326	711
Aktier och andelar	494	279	-325
Räntebärande värdepapper	34	-757	-100
Orealiserade värdeförändringar	528	-478	-425
Valutakursförändringar	-485	1 321	1 213
Nettoresultat av finansiella transaktioner	-258	1 169	1 499
Not 3 Övriga administrativa kostnader			
Fastigheter och lokaler	-394	-372	-783
Externa datakostnader	-271	-245	-585
Kommunikation	-188	-168	-342
Resor och marknadsföring	-140	-134	-285
Köpta tjänster	-215	-164	-324
Materialanskaffning	-99	-72	-155
Andra omkostnader	-93	8	-140
Övriga administrativa kostnader	-1 400	-1 147	-2 614

Noter till resultaträkning enligt Finansinspektionens anvisningar (forts)

mkr	Jan–jun 2002	Jan–jun 2001	Helår 2001
Not 4 Kreditförluster			
A. Specifik reservering för individuellt värderade lånefordringar:			
Periodens bortskrivning avseende konstaterade kreditförluster	-551	-139	-468
Återförda tidigare gjorda reserveringar för sannolika kreditförluster som i periodens bokslut redovisas som konstaterade förluster	497	123	308
Periodens reservering avseende sannolika kreditförluster	-311	-191	-1 113
Inbetalt på tidigare års konstaterade kreditförluster	57	110	204
Återförda ej längre erforderliga reserveringar för sannolika kreditförluster	111	66	288
Periodens nettokostnad	-197	-31	-781
B. Gruppvis reservering för individuellt värderade lånefordringar:			
Avsättning/upplösning av gruppvis reservering	-	-	-
C. Gruppvis värderade homogena grupper av lånefordringar med begränsat värde och likartad kreditrisk:			
Periodens bortskrivning avseende konstaterade kreditförluster	-1	-1	-1
Inbetalt på tidigare års konstaterade kreditförluster	1	1	1
Avsättning/upplösning av reserv för kreditförluster	0	1	1
Periodens nettokostnad för gruppvis värderade homogena lånefordringar	0	1	1
D. Transfereringsrisk:			
Avsättning/upplösning av reserv för transfereringsrisker	-	-	-
Periodens nettokostnad för kreditförluster (A+B+C+D)	-197	-30	-780

Enligt Finansinspektionens redovisningsföreskrifter ska fordringar, som individuellt har bedömts vara bokförda till rätt värde, även bedömas med avseende på om något behov av gruppvis reservering för befarade kreditförluster ändå kan föreligga. Utöver den riskbedömning av individuella lånefordringar, som kvartalsvis genomförs av samtliga kund- och kreditansvariga enheter i koncernen, har några sådana gruppvisa reserveringsbehov inte kunnat identifieras.

Handelsbanken

Moderbolagets balansräkning

mkr		30 jun 2002	30 jun 2001	31 dec 2001
Utlåning till allmänheten	Not 1	419 150	377 167	414 485
Utlåning till kreditinstitut		261 521	246 445	230 841
Räntebärande värdepapper				
- Finansiella anläggningstillgångar		8 938	11 219	8 553
- Finansiella omsättningstillgångar		113 841	126 858	115 335
Övriga tillgångar		218 738	187 061	179 035
Summa tillgångar		1 022 188	948 750	948 249
In- och upplåning från allmänheten		256 334	291 769	265 025
Skulder till kreditinstitut		282 060	210 038	254 200
Emitterade värdepapper m m		221 857	267 430	230 681
Efterställda skulder		25 117	25 079	28 566
Övriga skulder		193 332	113 426	125 183
Obeskattade reserver		10 442	9 267	10 296
Eget kapital	Not 2	33 046	31 741	34 298
Summa skulder och eget kapital		1 022 188	948 750	948 249
Ansvarsförbindelser		118 606	119 197	113 956

Noter till balansräkningen

mkr

Not 1 Utlåning till allmänheten

Utlåning svenska kronor				
- till hushåll	43 988	41 480	42 464	
- till företag m fl *)	181 710	165 835	186 551	
	225 698	207 315	229 015	
Utlåning utländsk valuta				
- till hushåll	35 955	20 578	28 464	
- till företag m fl	160 155	150 981	159 502	
	196 110	171 559	187 966	
Reserv för befarade kreditförluster	-2 658	-1 707	-2 496	
Summa utlåning till allmänheten	419 150	377 167	414 485	
*) Varav Riksgälden	-	275	13 857	

Not 2 Förändring av eget kapital

Ingående eget kapital	34 298	32 278	32 278	
Effekt av ändrade principer för redovisning av inkomstskatter		-165	-165	
Ingående eget kapital efter justering	34 298	32 113	32 113	
Utdelning	-3 120	-2 751	-2 751	
Lämnade koncernbidrag	-180	-354	-2 386	
Återköp av egna aktier	-	-49	-46	
Förändring av omräkningsdifferens	-38	42	35	
Periodens resultat	2 086	2 740	7 333	
Utgående eget kapital	33 046	31 741	34 298	

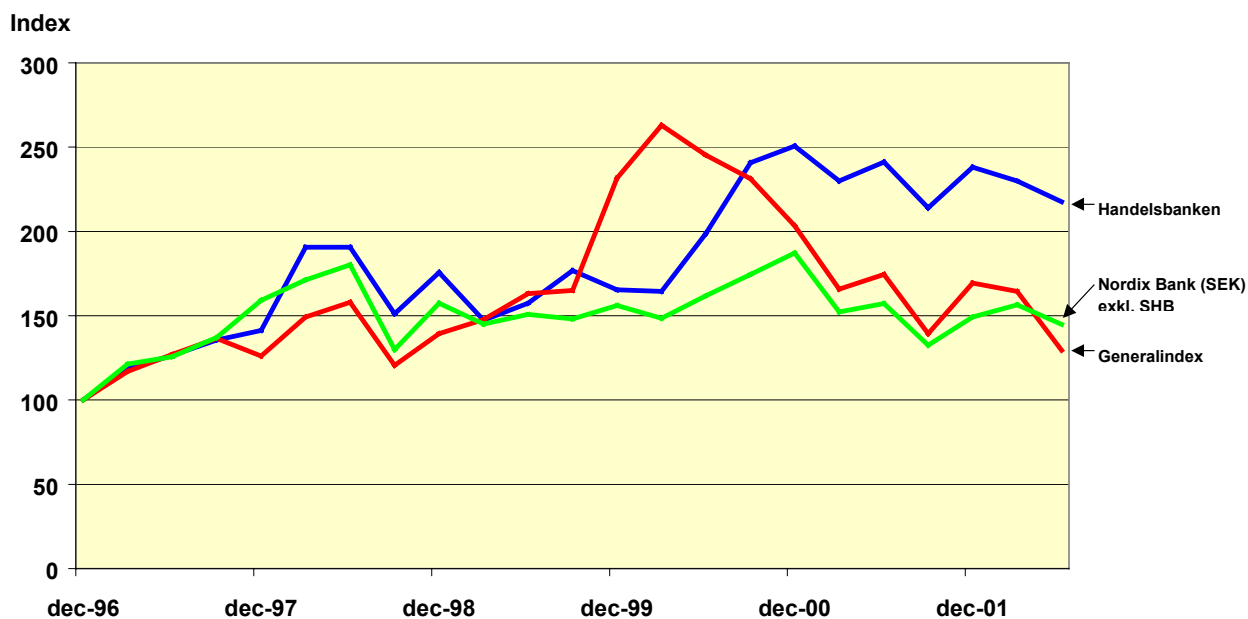
Handelsbanken

Handelsbanksaktien

Den svenska aktiebörsen fortsatte att falla under andra kvartalet. Affärsvärldens generalindex sjönk med 24 % under årets första sex månader. De nordiska bankaktierna, mätt med bankindexet Nordix exklusive Handelsbanken, tappade 3 % under samma period. Kursen på Handelsbankens A-aktie sjönk med 9 %. Handelsbankens totala börsvärde, efter återköp, uppgick per 30 juni 2002 till 97 mdkr.

	28 juni 2002	31 december 2001
Börskurs SHB A, kr	140,50	154,00
Antal utestående aktier. miljoner	693,4	693,4
Börsvärde mdkr	97	106

Kursutveckling t o m 28 juni 2002

Handelsbankens rating per den 30 juni 2002

	Finansiell styrka	Kortfristig	Långfristig
Moody's	B+	P-1	Aa2
Standard & Poor's		A-1	A+
Fitch	B	F1+	AA-

Handelsbanken

Granskningsrapport

Vi har översiktligt granskat denna delårsrapport enligt den rekommendation som Föreningen Auktoriserade Revisorer FAR utfärdat. En översiktlig granskning är väsentligt begränsad jämfört med en revision.

Det har inte framkommit något som tyder på att delårsrapporten inte uppfyller kraven enligt lagen om börs- och clearingverksamhet samt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

Stockholm den 20 augusti 2002

KPMG Bohlins AB

THOMAS THIEL
Auktoriserad revisor

STEFAN HOLMSTRÖM
Auktoriserad revisor

Ernst & Young AB

ÅKE HEDÉN
Auktoriserad revisor

ULF DAVÉUS
Auktoriserad revisor
Av Finansinspektionen
förordnad revisor